

Biologiske markører ved brystkreft

DOKTORAVHANDLINGER

Histologiske og biologiske markører knyttet til celledeling og angiogenese, vurdert i primærsvulster og lymfeknutemetastaser, kan predikere aggressiviteten ved brystkreft.

Foto: Anne Sissel Herdlevær

Adjuvant behandling ved brystkreft gis på bakgrunn av morfologiske og biologiske markører i primærsvulstene. Prognostisk betydning av slike karakteristika i metastaser er langt mindre kjent, selv om dette sannsynligvis er minst like relevant. Av histologiske trekk som særlig har vært diskutert i forhold til adjuvant behandling, kan nevnes grad av perinodal vekst av lymfeknutemetastaser, dvs. vekst av svulstvev utenfor kapselen til lymfeknuten. Retningslinjer for hvordan dette skal måles, har manglet. Grad av celledeling i lymfeknutemetastaser har også vært lite beskrevet. Angiogenese, dvs. danning av blodkar i svulster, har betydning for vekst og spredning, men det er mindre kjent om dette kan utnyttes i praksis.

I mitt doktorgradsarbeid er proliferasjonsmarkører (mitosetall og Ki-67), angiogenesemarkører og andre histologiske karakteristika i brystkreftmetastaser, som ekstranodal vekst, blitt kartlagt og analysert med henblikk på prognostisk betydning. En populasjonsbasert brystkreftserie, som omfatter totalt 816 kvinner mellom 49–70 år, diagnostisert med primær brystkreft i Hordaland og Vestfold som en del av mammografiprogrammet i tidsrommet 1996–2009, ble benyttet.

Funnene indikerer at høyt mitosetall i lymfeknutemetastaser er assosiert med høyere risiko for tilbakefall og kan identifisere en undergruppe av pasienter hvor mer aggressiv adjuvant behandling kan vurderes. Perpendikulær diameter av ekstranodal vekst (>

3 mm) av metastaser i lymfeknuter er assosiert med forhøyet risiko for å få residiv. Fra februar 2017 er denne markøren inkludert i nasjonale retningslinjer og skal rapporteres av patologer som grunnlag for behandlingsvalg.

Avhandlingen viste også at forhøyet angiogenese i primærsvulster og lymfeknutemetastaser har prognostisk betydning ved brystkreft, men den praktiske betydningen av disse funnene er ikke klarlagt.

Disputas

Sura Aziz disputerte for ph.d-graden ved Universitetet i Bergen 27.6.2017. Tittelen på avhandlingen er *Biological and clinico-pathologic markers in breast cancer. With focus on histologic features, markers of proliferation and angiogenesis.*

Publisert: 5. mars 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0076

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. august 2026.